ЯШКА І МАШКА

Наш пароплав ішов теплими південними морями.

Якось ми зупинились біля берегів Африки. До нас на човні підплив негр. Він продав морякам двох мавпочок.

Руденькі мавпочки були завбільшки як кішки. їх узяли на мотузочки й потягли на пароплав. Звірята впирались, вищали, мотали головами, дригали лапками, махали хвостами — не хотіли залишати негра. Тоді сивий боцман схопив їх руками і забрав на палубу.

Пароплав рушив у дальшу путь.

Мавпочки швидко звикли до нового місця. Незабаром вони стали улюбленцями команди. Моряки назвали їх Яшкою і Машкою.

Яшка любив чіплятись хвостом за перекладини і, звисаючи головою вниз, розгойдувався, ніби вправний фізкультурник.

Машка раз у раз під час сніданку плигала на стіл, хапала грудку цукру й миттю зникала.

ШОКОЛАД БОЦМАНА

Наш боцман сховав у шухляді стола дві коробки шоколаду. Якось, виходячи з каюти, він не причинив дверей.

Зацікавлена Машка сунула мордочку в щілину. Потім ускочила в каюту й почала господарювати там. Вона плигала по ліжку й зазирала до шухляд у шафочці і столі.

Коли боцман повернувся, перед самісіньким його носом на палубу виплигнула Машка. В зубах вона тримала коробку шоколаду.

Боцман погнався за мавпою. Звіреня легко, мов пташка, метнулось по пароплаву. Матроси з голосним сміхом і свистом поспішили боцману на допомогу.

Проворна Машка не давалась до рук. Вона плигала, ховалась, стрибала. Галас і метушня знялись на палубі. Розохочені несподіваною розвагою матроси не шкодували ніг.

— Половину шоколаду тому, хто відбере коробку,— крикнув боцман, наздоганяючи хвостатого злочинця.

Та ось мавпа випустила коробку, а сама метнулась на щоглу. Боцман радісно схопив коробку й одкрив її. Матроси заглянули туди й зареготали. Коробка була порожня. Машка ж сиділа на щоглі, доїдала шоколад і пищала від задоволення.

ОМАР

Матроси купили великого омара. Це — великий морський рак. У нього довжелезні й тонкі, мов соломинки, вуса.

Яшка підбіг до омара й зупинився. Подивився і од цікавості почав чухатись. Потім нахмурився і ляснув рака лапкою. Омар стиснув клешнями його лапку. Мавпа зойкнула, заверещала. На той вереск прибіг боцман і розняв ракові клешні.

З криком Яшка побіг геть.

Від спеки омар загинув. Мертвого омара поклали сохнути на сонці. Гарний рак, мов размальований синьою, червоною, зеленою фарбами, з широко розставленими вусами лежав під тропічним сонцем.

Випадково під час роботи боцман опинився біля омара. Він застав там Яшку. Мавпа обламувала омарові вуса. Вона шматувала їх, ніби дражнячись, і викидала. Але клешень не зачіпала. Мавпа їх боялась.

— Опікшись на молоці, води боїшся,— сказав усміхаючись боцман.

НІЧНА ТРИВОГА

Біля корабельного дзвона боцман поставив високу скриню. Матроси скаржились, що та скриня заважає їм вибивати склянки. Вибивати склянки — значить видзвонювати в корабельний дзвін години. Одну годину б'ють так: бам-бам; коли дві — бам-бам, бам-бам; коли чотири — бам-бам, бам-бам, бам-бам, бам-бам. Більше чотирьох годин не б'ють. Через кожні чотири години знов починають так само.

Коли на пароплаві трапляється пожежа, тоді б'ють у дзвін швидко й довго: бам! бам! бам! бам! бам!..

Боцман обіцяв забрати скриню. Але не встиг він виконати свою обіцянку, як сталась незвичайна подія.

Уночі всіх розбудили швидкі удари дзвона: бам! бам! бам! бам! бам! бам!..

Дзвін сповіщав про пожежу.

Хто спав, хто не спав,— усі вибігли на палубу, готові рятувати пароплав від вогню.

Дзвін замовк. Ніде не видно полум'я. Хтось пустував.

Моряки, обурені з такого жарту, розійшлися спати.

Через двадцять п'ять хвилин знов почулось гасло пожежної тривоги. Бам! бам! бам! бам! бам!...— кликав дзвін усіх нагору. І знов на палубі ні вогню, ні того, хто зняв тривогу, не застали.

Минуло півгодини, і втретє повторилось те саме.

Під кінець ночі боцман заховався поблизу дзвона, щоб зловити негідного жартівника.

Незабаром він побачив у напівтемряві, як до дзвона тихенько підійшла Машка, скочила на скриню, вхопила мотузок і почала дзвонити.

Мавпа часто спостерігала, як матроси б'ють у дзвін, їй хотілось теж покалатати, але вона не могла дістати, поки там не поставили скриню.

ПУСТУНИ РЯТУЮТЬ БОЦМАНА

Опівдні сонце стояло просто над головою. Спека надзвичайна. На одкритому місці палуби — жодної людини. Всі ховались у затінках. Боцман вийшов, щоб полити розпечену палубу морською водою. В руках у нього мідна трубка насоса, з якої ллється вода.

Боцман вийшов без бриля. Волосся у нього коротко обстрижене. Сонце напекло голову, боцман зомлів і впав.

Ніхто, крім мавпочок, цього не бачив.

Вони підскочили до боцмана і, схопивши трубку насоса, почали бавитись. Пустуючи, бризнули на лежачого моряка водою, а розохотившись, облили його з голови до ніг.

Від води боцман опритомнів.

ЛОВЛЯ ЛЕТЮЧИХ РИБ

Боцман захотів помити брудний мішок. Він прив'язав його мотузкою і викинув через кругле віконце своєї каюти в море. Од швидкого руху пароплава мішок полоскався у морській воді.

Залишивши мішок купатись, боцман вийшов з каюти, зачинивши двері на ключ, і піднявся на верхню палубу.

Погладивши вуса, глянув на море.

Серед дрібної хвилі показалась величезна акула. Моряк розгледів її коротке тупе рило та чорно-синювату спину.

З води почали вискакувати летючі риби. Мабуть, їх сполохала акула.

Окремі риби перелітали через пароплав і поринали у воду.

Обидві мавпочки почали підплигувати, намагаючись впіймати рибок. Вони кидались на всі боки.

Але риби летіли швидко і мавпи жодної не впіймали.

Та ось Яшка і Машка разом підскочили над бортом і вдарились одне об одного. В ту ж мить повітря розітнув жахливий зойк. Мавпи зникли з палуби й шубовснули у воду.

ЛЮДИНА В МОРІ

Враз пролунало:

— Людина за бортом!

То боцман, схопивши рятувальний круг, стрибнув у море. Коли повернули назад пароплав, людина в морі здавалась ледве помітною цяткою.

Моряки побачили, як акула теж повернула і попливла туди, де видно було боцмана.

Всі захвилювались. Пароплав поспішав повним ходом і безперервно гудів. Так хотіли відігнати морського хижака.

Акула зникла під водою. Та ось її плавники мигнули поблизу боцмана.

У кожного, хто стояв на палубі, тривожно стиснулось серце: чи вдасться врятувати боцмана?

Скоро наблизились до нього. Спустили шлюпку. З води витягли боцмана і Яшку. Всі зрозуміли, що Машка потонула. В ту ж хвилину поблизу показались могутні плавники акули.

— Ти думав про неї? — спитали боцмана, показуючи на акулу.

— Це велетенська малозуба акула,— відповів старий моряк,— вона ніколи не нападає на людей.

ДРУГА КОРОБКА ШОКОЛАДУ

Попискуючи, Яшка тулився до боцмана. Матросам здавалось, що у мавпочки на очах сльози. Всім стало сумно. Всіх пройняв жаль за Машкою.

Шлюпку підняли на пароплав.

Боцман, весь мокрий, мовчки пішов у свою каюту.

Він відчинив двері і побачив... Машку, що сиділа на столику і гризла шоколад з другої коробки.

Моряк остовпів.

Машка, схопивши недогризок шоколаду, метнулась крізь вікно у море.

Боцман підбіг до столу й насилу просунув голову у віконце. Він побачив мавпочку, що трималась на мотузку, яким він прив'язав мішок.

Моряк догадався, що, коли мавпи падали з палуби, Машка схопилась за цей мотузок і врятувалась.